

Předmět

Fenomén Lichtenštejn / The Liechtenstein Phenomenon

Přednáška pro studenty magisterského studia

Garant: Tomáš Knoz

Anotace:

Předmět „Fenomén Lichtenštejn“ se zabývá problematikou dějin působení knížecího domu Lichtenštejnů na území střední Evropy v dlouhém trvání a vzájemnými vztahy Československa a Knížecího domu Lichtenštejnů, resp. státu Knížectví Lichtenštejnsko v posledních dvou staletích. Lichtenštejnové od středověku patřili mezi významné panské rody působící v rakouských a v českých zemích, v období raného novověku navíc zažili velký vzestup, který provázela konverze ke katolicismu, povýšení do stavu nové knížecí vrstvy, získání významných úřadů na zemské i dvorské úrovni i zásadní podíl na zásadních událostech českých dějin, jakými ve sledovaném období byl „habsburský bratrský spor“, stavovské povstání i následující represe jeho účastníků a pobělohorské proměny společnosti. Příslušníci raně novověkých i novověkých generací Lichtenštejnského knížecího domu nejenže získali významné společenské a majetkové postavení, ale zároveň se staly nejdůležitějšími budovateli knížecího dvora a mecenáši umění a kultury. Fenomén Lichtenštejn navíc přesáhl i do moderní éry. Modernizační společenské procesy, stereotypy svázané s představou o historické roli rodu a skutečné či údajné aktivity Lichtenštejnů v krizových obdobích 19. a 20. století i rozvíjení vlastní státnosti mezi Moravou a horním Porýním způsobily, že se objektem první pozemkové reformy i konfiskací prováděných na základě prezidentských dekretů po druhé světové válce. Lze konstatovat, že Lichtenštejnové se tak staly ojedinělým fenoménem v českých a střeoevropských dějinách.

Osnova předmětu „Fenomén Lichtenštejn“ vychází ze závěrů Česko-lichtenštejnské komise historiků, působící v letech 2010-2014. Na předmětu se vedle garanta Tomáše Knoze budou podílet i další členové a spolupracovníci komise (dr. Dvořák, prof. Županič, dr. Fučíková, dr. Horák, prof. Horčíčka, dr. Konečný, dr. Stögmann, dr. Kráftner, dr. Golec). Výuka bude přirozeně rozdělena do dvou částí. První část se bude zabývat lichtenštejnským fenoménem v dlouhém trvání, bude sledovat místa lichtenštejnské paměti, vytváření historických stereotypů a mýtů, roli kultury a umění při konstrukci lichtenštejnské reprezentace a konstrukci historického obrazu. Druhá část se bude soustředit na charakteristiku role Knížectví Lichtenštejnsko v novověké a moderní Evropě, na otázky první pozemkové reformy, aktivit Lichtenštejnů v období druhé světové války a poválečných konfiskací rodového majetku.

Přednášky budou probíhat vždy v úterý 14.10-15.40 na FF MU Brno, Arne Nováka 1, Budova B, posluchárna B2.41.

Předmět je realizován ve spolupráci s Česko-lichtenštejnskou komisí historiků (česká část) působící pro Ministerstvu zahraničních věcí ČR.

Sled přednášek

	Přednáška	Datum	Přednášející
1.	Úvod: Fenomén Lichtenštejn	19. 9.2017	Prof. Tomáš Knoz
	Cykloexkurze Lichtenštejnským Moravským krasem	22.9.2017	Dr. Martin Golec
2.	Rozmach rodu Lichtenštejnů	26. 9.2017	Prof. Tomáš Knoz
3.	Místa Lichtenštejnské paměti	3.10.2017	Prof. Tomáš Knoz
4.	Lichtenštejnové a protireformace	10.10.2017	Dr. Arthur Stögmann
5.	Rudolfinské umění na dvoře Karla I. z Lichtenštejna	17.10.2017	Dr. Eliška Fučíková
6.	Lichtenštejnská komponovaná krajina	24.10.2017	Dr. Michal Konečný
	Lichtenštejnové jako sběratelé a mecenáši umění		Dr. Johann Kräftner
7.	Lichtenštejnové a Lichtenštejnsko v dlouhém 19. století	1.11.2017	Prof. Jan Županič
8.	Lichtenštejnsko jako fenomén moderních evropských dějin	7.11.2017	Prof. Václav Horčíčka
9.		14.11.2017	
10.	První pozemková reforma a Lichtenštejnové	21.11.2017	Dr. Ondřej Horák
12.	Prezidentské dekrety a Lichtenštejnové	28.11.2017	Dr. Ondřej Horák
13.	Lichtenštejnové a otázky poválečného vyhnání	5.12.2017	Dr. Tomáš Dvořák
14.	Závěrečná beseda s velvyslankyní Knížectví Lichtenštejnsko J.E. M.-P. Kothbauer-Liechtenstein	12.12.2017	Prof. Tomáš Knoz